

Vježba br. 6:

KOSTI I ZGLOBOVI DONJEG UDA – KOLJENO I STOPALO

OPĆI CILJEVI:

- prepoznati, imenovati i pravilno orijentirati kosti potkoljenice i stopala
- objasniti prilagođenost građe potkoljenice i stopala funkciji noge
- razumijevanje kretanja u zglobovima potkoljenice i stopala
- za spojeve između kostiju potkoljenice, kostiju potkoljenice i kostiju stopala, te između kostiju stopala navesti kojoj skupini pripadaju, i po građi i po mehanici

SPECIFIČNI CILJEVI:

Ossa cruris, kosti potkoljenice; str. 64-66

Patella, iver

- Opisati oblik i položaj ivera.
- Kojoj skupini kostiju pripada iver?

Tibia, goljениčna kost

- Prepoznati i opisati dijelove goljениčne kosti:

na proksimalnom kraju kosti:

*condylus medialis et lateralis, eminentia intercondylaris,
area intercondylaris anterior et posterior,
facies articularis fibularis,*

na središnjem dijelu kosti:

3 ruba i 3 strane
tuberositas tibiae, linea muscoli solei

na distalnom kraju kosti:

*malleolus medialis, facies articularis malleoli medialis, sulcus malleolaris
facies articularis inferior, incisura fibularis*

- Na kojem dijelu su najčešći prijelomi goljениčne kosti?

Fibula, lisna kost

- Prepoznati i opisati dijelove lisne kosti:

na proksimalnom kraju kosti:

caput fibulae, facies articularis capitis fibulae

na središnjem dijelu kosti:

3 ruba i 3 strane
crista medialis

na distalnom kraju kosti:

*malleolus lateralis, facies articularis malleoli lateralis
fossa malleoli lateralis (važno za orijentaciju), sulcus malleolaris*

- Usporedite rubove i ploštine lisne kosti s onima goljениčne kosti. Nacrtajte shemu horizontalnog presjeka potkoljениčnih kostiju kroz srednji dio potkoljenice.

Ossa pedis et arci pedis, kosti i svodovi stopala; str. 66-70

- Prepoznati, imenovati i podijeliti kosti stopala u tri osnovne skupine
- Usporedite raspored te veličinu kostiju stopala s kostima šake.
- Navedite i opišite položaj svodova stopala.

- Za svaki svod navedite strukture bitne za formiranje svoda (kosti, ligamenti, tetive i tonus mišića).

    Zašto je glava gležnjanjske kosti ključ medijalnog uzdužnog luka?

    Do kojeg stupnja je spušteno stopalo normalna pojava?

Tarsus

- Prepoznati i imenovati kosti tarzusa.

- Navedite kosti proksimalnog i distalnog reda, te kosti medijalne i lateralne skupine kostiju tarzusa.

- Koja kost tarzusa je u doticaju s kostima potkoljenice?

- Koja kost tarzusa jedina dodiruje tlo pri hodu?

- Na koju kost tarzusa se vežu dvije metatarzalne kosti?

- Opišite međusobni odnos tarzalnih kostiju.

Talus, gležnjanjska kost

- Imenujte i pokažite dijelove gležnjanjske kosti.

- Navedite dijelove gležnjanjske kosti koji nose zglobne ploštine. Imenujte zglobne ploštine gležnjanjske kosti te navedite spoj u kojem sudjeluju pojedine zglobne ploštine.

- Objasnite utjecaj građe zglobnog valjka gležnjanjske kosti na stabilnost gornjeg nožnog zgloba.

- Gdje se nalazi brazda *sulcus tendinis musculi flexoris hallucis longi*?

- Što je *sinus tarsi*?

Calcaneus, petna kost

- Imenujte i pokažite dijelove petne kosti.

- Koji mišić se hvata na *tuber calcanei*?

- Gdje je smješten *sustentaculum tali*, koja zglobna ploha na njemu leži, a koja je brazda ispod njega?

- Gdje se nalazi brazda *sulcus tendinis musculi fibularis longi*?

Os naviculare, čunasta kost

    Na kojoj strani joj se nalazi izdanak i zašto služi?

Ossa cuneiformia, klinaste kosti

    Nabrojite klinaste kosti i poredajte ih po veličini?

Os cuboideum, kockasta kost

- Gdje se nalazi hrapavost i što se nalazi ispred nje?

Articulatio genus, koljeni zglob; str. 116-122

- Navedite konveksno i konkavno zglobno tijelo

- Navedite kretnje koje su moguće u zglobu koljena.

- Objasnite morfološku podlogu podjele zgloba u četiri funkcionalne podjedinice te navedite kretnje koje su moguće u pojedinim podjedinicama.

- Navedite ligamente koji stabiliziraju koljeni zglob i opišite njihov položaj.

- Navedite kretnje koje ograničavaju kolateralne i ukrižene sveze.

- Navedite sve čimbenike koji imaju ulogu u različitoj pokretljivosti medijalnog i lateralnog meniska.

- Koji menisk je pokretljiviji, a koji je podložan ozljedama?

- Pri kojim pokretima najčešće dolazi do ozljede meniska?

- Pri kojoj kretnji su napete pobočne sveze? Objasnite zašto.
- Koje sveze ograničavaju ekstenziju, a koje unutarnju i vanjsku rotaciju potkoljenice?
- Ozljeda kojih ligamenata dovodi do "znaka ladice"? Kako se manifestira taj znak?
- Opišite odnos intraartikularno smještenih struktura koljenog zgloba i sinovijalne membrane.
- Opišite građu i funkciju *menisci articulares*.
Što je *corpus adiposum infrapatelare* i čemu služi?
Objasni odnose hvatišta križnih ligamenata i hvatišta meniska
Gdje se nalaze menisci pri kretanjama koljenog zgloba?

Art. tibiofibularis, zglob između goljениčne i lisne kosti

- Imenuj i pokaži zglobne plohe i sveze
- Koji su pokreti u zglobu mogući?

Articulationes pedis, zglobovi stopala; str. 123-131

Syndesmosis tibiofibularis, tibiofibularni vezivni spoj

- Koje sveze uključuje ovaj spoj?
- Koji su pokreti mogući u spoju između distalnih krajeva goljениčne i lisne kosti?
- Zašto je važna stabilnost ovoga zgloba?

Art. talocruralis, gornji nožni zglob

- Navedite konveksno i konkavno zglobno tijelo
- Navedite kretnje koje se vrše u ovom zglobu
- Navedite ligamente koji stabiliziraju zglob
Gdje je smješten *lig. collaterale mediale (deltoideum)* i zašto je važan?
Od kojih dijelova se sastoji *lig collaterale laterale*?
Kad se najčešće događaju prijelom i iščašenje gležanjskog zgloba?
Što je trimaleolarni prijelom?

Art. subtalaris (talocalcanea), donji nožni zglob

- Navedite konveksno i konkavno zglobno tijelo
Koje zglobne sveze učvršćuju zglob?
Koja je glavna sveza zgloba?
Da li kretnje u ovom zglobu izolirane?

Art. tarsi transversa, središnji zglob tarzusa

- Art. talocalcaneonavicularis, zglob između gležanjske, petne i čunaste kosti**
Opiši i pokaži zglobna tijela
Koja sveza sudjeluje u oblikovanju zglobnih ploha?
- Art. calcaneocuboidea, zglob između petne i kockaste kosti**
Opiši i pokaži zglobna tijela
Koje kretnje se odvijaju u središnjem zglobu tarzusa sukladno pokretima u donjem nožnom zglobu?
Što ograničava te kretnje?

Art. cuneonavicularis, zglob između klinastih kostiju i čunaste kosti

- Koja su zglobna tijela i koje su kretnje moguće u zglobu?

Art. intercuneiformes, zglobovi između klinastih kostiju

- Koje su kretnje moguće u zglobu?

Ligg.tarsi, sveze tarzalnih kostiju

Koliko imamo skupina sveza tarzusa ? Nabroji ih i pokaži najvažnije

Na kojoj strani stopala se nalazi *lig. bifurcatum* i kako se dijeli?

Koje su najvažnije plantarne sveze i zašto su važne?

Art. tarsometatarsales, zglobovi između kostiju korijena stopala i metatarzalnih kostiju

Kakvi su pokreti u zglobu mogući?

Što je marš fraktura?

Art. metatarsophalangeae, zglobovi između metatarzalnih kostiju i članaka prstiju

Koje su kretnje u zglobovima moguće?

Usporedi ih sa metakarpofalangealnim zglobovima

Što je *hallux valgus*?

Art. interphalangeae pedis, zglobovi između članaka nožnih prstiju

Koje su kretnje u zglobu moguće?